

**УКРАИНА
В СИСТЕМЕ СОВРЕМЕННЫХ
ЦИВИЛИЗАЦИЙ:
ТРАНСФОРМАЦИИ ГОСУДАРСТВА
И ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА**

*Материалы III-й Международной
научно – практической конференции
21-22 мая 2010 г.
Том II*

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
Всеукраинская общественная организация

«Общественный совет работников образования и науки Украины»

Кафедра философии Одесского национального морского университета

С. П.

**УКРАЇНА В СИСТЕМІ СОВРЕМЕННИХ ЦИВИЛІЗАЦІЙ:
ТРАНСФОРМАЦІЇ ГОСУДАРСТВА І ГРАЖДАНСЬКОГО ОБЩЕСТВА**

*Матеріали III-ї Міжнародної
науково – практичної конференції
21-22 мая 2010 г.
Том II*

УДК 172: 316. 3. 001. 7. (477)

ББК 87. 155

Украина в системе современных цивилизаций: трансформации государства и гражданского общества. 21-22 мая 2010 г. Материалы III-й Международной научно-практической конференции. – Одесса, «ВМВ», 2010. – Т. II. – 430 с.

В публикуемых Материалах (I и II томов) отражены пять основных направлений исследования темы 246-ю авторами: 1. Современные цивилизации: социокультурное развитие или социальный регресс? 2. Экономическая и социокультурная глобализация: спасение или разрушение Украины? 3. Диалог и конфронтация между государством и гражданским обществом. 4. Общечеловеческие ценности и национальная идеология: в поисках компромисса. 5. Приоритеты внешней и внутренней политики Украины: многовекторность или одновекторность?

Могут представлять интерес не только для теоретиков – ученых, публицистов, преподавателей и учителей, но и для практических работников государственной службы и депутатов.

Ответственный за выпуск Материалов – кандидат философских наук, доцент Воецкая Татьяна Васильевна

Ученый секретарь конференции – Ушакова Юлия Александровна

Печатается по решению Ученого совета Одесского национального морского университета, протокол №7 от 31 марта 2010 г.

ISBN 966-8286-82-0

© А.М. Черныш и др.

© «ВМВ», 2010.

*Секция III (продолжение; начало см. в Т. I).**Диалог и конфронтация между государством и гражданским обществом*

Чорна Н., Авксентьева Т. Взаємодія влади і суспільства в епоху глобальних цивілізаційних змін (український контекст).....	8
Трачук В. Антикризовий потенціал громадянського суспільства.....	15
Заблочкий Д. Естетизм як один із направляючих факторів розвитку совершенного государства.....	17
Чорноморенко І. Інноваційний потенціал знання в методології знансового Суспільства.....	18
Яковенко А. Філософування В. Оккама як зразок свободомислення і державотворчій процес.....	20
Боролій Н. Філософія софитів і трансформація сучасного суспільства.....	22
Лузан А., Ткаченко К. Восток и Запад: проблемы единения Украины.....	23
Сафонов Д. Коррупційна преступность – соціальна коррозія общества.....	27
Аблов А. Идеология в механизме реализации власти.....	31
Морозова Н. Громадянське суспільство: теоретико-правовий аналіз.....	38
Гордісико М. Універсум свободи в саморегулюючій структурі громадянського суспільства.....	41
Мечкало Ж. Потенціал творчих індустрій в інноваційному розвитку міста.....	47
Щуровська А., Головіна Л. Розроблення науково-методичних засад для створення електронної інформаційної системи «електронний уряд».....	49
Юрійчук С., Безнацько О. Молодіжні рухи та організації як складова електоральної делегатизації політичної влади.....	53
Черний М. Міжсередовищні джерела криміногенної маргіналізації суспільства.....	59
Ніжик Н., Гурковський В. Ведення діалогу і громадянського суспільства та держави в умовах інформаційної глобалізації.....	63
Барц Б. Dylematy Europejskiej demokracji i potrzeba partycypacji obywateli.....	66
Денисенко І. Проблемное поле взаимодействия государства и гражданского общества в контексте Гегелевской триады.....	73
Почтар О. Коммуникативность в социокультурном развитии общества.....	75
Гадомская Ю. Социальный диалог.....	79
Сіренко О. Критерії національної ідентифікації: проблема самовизначення.....	80

*Секция IV:**Общечеловеческие ценности и национальная идеология:
в поисках компромисса*

Павильч А. Направления исследования социокультурных проблем современности в культурологической компаративистике.....	87
Исаев В., Ильченко В. Является ли материализм проклятием современной цивилизации?.....	92
Шестопал Т. Новое со значение как объединяющий нацию идеологический фактор.....	98
Скловская Е., Скловский И. Национально-культурные идеалы бытия: славянское пространство в постметафизической логике.....	102
Бильяк А. Язык и культурные трансформации.....	108
Неверов А. Экоуманизм как идеология устойчивого развития.....	110
Кокорев А. Символизация в структуре технического знания.....	115
Козленко П. Нравственность как атрибутивное свойство духа личности.....	120

Чижевський В. Філософські аспекти формування потребностей челока	126
Дулиць П. Потенціал духовних цінностей в консолідації українського общества	129
Ковалевич В. Роль православних цінностей в інтеграції українського общества	135
Пальчінська М. Вплив віртуалізації на сучасне релігійне життя	139
Скалацька О. Основні детермінанти виникнення сучасного релігійного конфлікту	140
Нєвшупа Г., Пилипенко В. Міжконфесійний діалог і його проблеми	142
Иванова И. Л.Н.Толстой как реформатор религии (к столетию смерти писателя)	150
Ромашенко В. Идеология нового социализма – теоретическая основа устойчивого развития Украины	154
Турлак Т. На яких цінностях виховувати?	162
Поплавская Т., Поплавская С. Образование как общечеловеческая ценность: проблемы, задачи и перспективы	164
Бондаренко Н. Образование в системе общечеловеческих ценностей	169
Бойко А. Роль освіти в процесі соціокультурної трансформації	174
Багов І. Освіта як фактор соціокультурного розвитку	179
Гузенко В. Місце страху в процесі навчання і виховання	181
Бадюл О. Сутність трансформаційних процесів освітнього простору	182
Корчемкіна О. Особливості застосування адаптаційного тренінгу для студентів-першокурсників	186
Силєнко А. Политология в Болонском процессе: отступление от демократии?	188
Музыка Ю. Кредитно-модульна організація навчального процесу як педагогічна проблема	191
Сакун А. Концепції соціальної функції сучасної освіти в контексті феномена глобалізації	192
Цікул І. Гендерні компоненти громадянської освіти як чинник формування паритетної демократії в Україні	197
Швидун В. Особливості модернізації післядипломної педагогічної освіти в контексті інтеграції освітніх систем	201
Бєрєстєцкая Т. Філософський аспект проблеми пошуків компромісу между общечеловеческими ценностями и национальной идеологией в социокультурной реальности современного мира	207
Васильєв Ю. Виробничий фактор у становленні первісних релігійних цивілізацій у Північному Причорномор'ї	210
Громакова Н. «Історична політика» в контексті формування національної ідеології	214
Глушенко І. Феномен методології соціальної доктрини Д. Донцова	217
Лємєшєнко К. Невід'ємні права людини як основа ліберальної доктрини	219
М.І. Костомарова.	223
Сініцина А. Критерії цінностей у світоглядному вимірі	224
Сєвєрїноєк Т. Сім'я в системі життєвих цінностей сучасної студентської молоді	226
Омєлаєнко Г. Теоретичні і соціальні передумови формування філософії класичного екзистенціалізму	228
Бойко В. Управління соціально-психологічним кліматом соціальної служби	230
Вржєц Р. Роль політичної еліти у формуванні національної ідеології в Україні	232
Льїйна О. Иван Франко про сутність національного ідеалу	234
Кожєм'якіна О. Універсальне та національне в культурі довіри: дилема співвідношення	236
Литвин І.–Р. Вчення Еріха Фромма про любов як найвищу загальнолюдську цінність	238
Маруховська-Каргунова О. Етнічна толерантність як загальнолюдська цінність	241
Мілова М., Дмитрашко С. Ідеологічні аспекти зовнішньополітичної концепції гітлерівської Німеччини	241
Мельник Е., Проценко О. Ритуал як засіб об'єднання загальнолюдського та національного у сучасному просторі	243

Петінова О. Аксіологічна проблематика у соціально-культурному розвитку суспільства.....	246
Пшенична К. Загальнополюські цінності у контексті становлення та розвитку громадянського суспільства в Україні.....	247
Руєєва М. Суспільні функції музики та деякі аспекти розвитку музичного жанру.....	251
Соловійова А. Проблема технології як форми репресивного контролю та панування у якості провідного мотиву творчості Г. Маркузе.....	252
Турчин Я. О. Бейхельман про раціональне співвідношення індивідуальної свободи та державної влади.....	255
Шевчук Е. Філософсько-етическі аспекти можливих соціальних трансформацій клонирования человека.....	259
Боборикши В. Парадигма раціональності в життєдіяльності сучасного человека.....	262
Морозова Л. Ціннісні орієнтації та їх роль в активізації людського фактору.....	267
Вільданова Н. Методологічні основи розвитку соціальної компетентності особистості студента ВПІЗ.....	270
Рева Л. Метод люди прикрашають. Літературна Одеса в бібліографії.....	274
Харківська А. Управління інноваційною культурою педагога.....	278
Голошубова А. Образование и система ценностей личности.....	285
Синьковська Т. Статус жінки в суспільстві як віддзеркалення його цивілізованості.....	287
Молчанюк В. Отчуждение как социальная реальность.....	290
Рудиченко П. Манипуляция как способ коррекции поведения.....	292
Куличенко В. Справедливость как правовая ценность.....	295
Сиволан Т., Луговая Е. Общечеловеческие ценности и национальная идеология: в поисках компромисса.....	297
Скрипченко А. Необходимость своевременного разрешения конфликтов в процессе управления детским коллективом.....	305
Дяковська Г. Інтерпритація як проблема гуманітарного знання.....	305

Секція V.

Пріоритети зовнішньої та внутрішньої політики України:

многовекторність или одновекторність?

Кіндратець О. Одновекторність та багатовекторність зовнішньої політики України.....	308
Коромя П. Україна між Сходом і Заходом: проблеми регіонального лідерства України у центрально-східній Європі.....	310
Сурина А. Свобода совести и религии как показатель развития демократии в Украине... ..	318
Самуйлик Н. Механізм політичної відповідальності: ітоги и перспективи.....	323
Романюк Н. К определению понятия «национальная безопасность».....	327
Молочко П. Партийна система як чинник демократичної модернізації України.....	334
Катаєва Л. Особливості інформаційної політики в Україні.....	337
Бурименко Ю. Стратегія виживання України в передверні грядущих глобальных экономических и природно-климатических катастроф.....	338
Дерев'яничук Ю. Зовнішньоекономічні зв'язки України з країнами Балтії.....	341
Проєвіріна О. Соціальна відповідальність як принцип соціальної політики.....	344
Біляєва І. Сучасний дискурс щодо поняття «державна інформаційна політика» України.....	347
Бурдяк В. Місце європейської інтеграції та системи безпеки в зовнішній політиці України.....	351
Вішнікова Л. Проблеми старіння її надання соціальної допомоги людям похилого віку в умовах сучасного українського суспільства.....	356
Глушкова Н., Слободянюк О. Миротворча діяльність – один з напрямів зовнішньої політики України.....	359
Джой Т., Агенідзе Е. Аудиторна і позааудиторна робота як засіб формування знань у студентів.....	361

Дроздова Г. Проблеми питання розбудови єдиного інформаційного простору України.....	363
Краснянська Н., Реутова О. Особливості становлення політичної культури в Україні.....	365
Казанік Т. Законодавчі ініціативи у формуванні позитивного іміджу України.....	368
Олійник А. Політична культура як феномен у сучасній Україні.....	370
Петрук С. Сучасний стан зовнішньоекономічного співробітництва України з Казахстаном.....	375
Целякова О. Національна самосвідомість як один з руйнівних факторів подолання кризи в Україні.....	379
Марущак А. Общественные фонды потребления в социальной политике государства.....	383
Титова М. Неадекватность украинской политики цивилизационным вызовам.....	387
Патійчук В., Хом'як Ю. Проблеми біженців та нелегальних міграцій в Україні в системі регіональних і глобальних соціокультурних процесів.....	392
Ильева Е. Смысл и цели механизма репрессий.....	396
Воронова Н. ОУН-УПА в 30-50-е гг.....	401
Князева Т.Н., Осторовская М.Г. Судьбы традиционных культур в эпоху глобализации.....	405
Иванова Т. Образование в Украине: вчера и сегодня.....	410
Якубова Т. Библиографические, архивные материалы, фонд картографии ИБУВ о крепости Очаков и Северном Причерноморье (XVIII столетие).....	415
<i>Участники конференции.....</i>	<i>420</i>

составляющей человека – к эстетике. Эстетика, возможно, самое неестественное, даже патологическое, из всех человеческих достижений; и вместе с тем самое духовное и душевное.

На данном этапе развития, наше достояние – естественное государство, которое снабжает каждого своего гражданина естественным правом, в то время как естественное не лучшая опора для совершенного государства и даже более того, подобная опора должна быть заменена на другую, способную освободить нас от естественного государства, подлежащего уничтожению.

Речь не о том, что государство следует абсолютно эстетизировать, а о том, что эстетика, в совокупности с экономикой и правом, ни чуть не менее важна, чем те отрасли, которым отдаётся предпочтение. Мнение о том, что правильное устройство экономики государства сделает его совершенным или хотя бы приблизит его на одну ступень к совершенству – ошибочно. Совершенство – дело компетенции эстетики.

Искусство стремится к совершенству. Совершенство есть источник вдохновения для искусства. Если сопоставить все идеи, что породило второе человеческое начало, неестественное, то среди всего многообразия произведений искусства, даже для невооружённого глаза, выделяется идея государства. Это поистине колоссальный проект из всех когда-либо придуманных человечеством. А так как государство в первую очередь продукт искусства, а искусство продукт эстетики, то не очевидным ли становится, что в стремлении к развитию совершенного государства, слишком мало уделяется внимания эстетике, как чему-то второстепенному и не «серьёзному» относительно других факторов развития?

Человечество вот уже много веков подряд варится в одной и той же политической каше: меняет один режим на другой, один список приоритетов развития на другой. Для чего? Любой ответит, что для того, чтобы сделать своих граждан счастливыми. Но для того, чтобы достигнуть таких целей следует предпринять нечто более радикальное чем завоевание других территорий и перенаправление внешнеэкономического развития. Даже не стоит присматриваться, чтобы понять – мы всегда топтались и по-прежнему топчемся на одном и том же месте – пытаемся переделать квадратное колесо на треугольное, вместо того, чтобы изменить не колесо, а своё отношение к нему.

Итак, первое с чего надо начать – развить способность чувствовать.

І. Чорноморденко

Київ

ІНОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗНАННЯ В МЕТОДОЛОГІЇ ЗНАННЄВОГО СУСПІЛЬСТВА

В зв'язку з переходом до постіндустріального, інформаційного, знаннєвого суспільства відбуваються глибокі культурні і соціальні трансформації в усіх сферах сучасного соціуму. Роль науки зростає у зв'язку із

зростанням наукоємності як виробництва, так і енергозбереження. Водночас здійснюється процес трансформації самої науки та методології пізнання.

Проблеми переходу до нового етапу розвитку суспільства – знаннєвого суспільства широко обговорюються економістами, соціологами, філософами, культурологами, футурологами різних країн, в тім колі і в Україні.

Дослідники-науковці додають нову аргументацію для обґрунтування концепції інтелектуального капіталу. Категорія «інтелектуальний капітал» знаходиться в центрі уваги економістів, юристів, соціологів і філософів, досліджується в публікаціях, присвячених тенденціям розвитку постіндустріального суспільства, процесам глобалізації. Інтелектуальний капітал виступає не лише важливою складовою розвитку інформаційних процесів і високотехнологічних галузей, але й сутнісним, онтологічним імперативом суспільства, заснованого на знаннях. Саме тому, інтелектуальний капітал сьогодні стає універсальним критерієм оцінки конкурентоспроможності економіки, відображуючи динаміку організаційної стійкості і процесу створення цінностей в умовах швидких змін зовнішнього середовища.

Провідною складовою змісту категорії «інтелектуальний капітал» виступає знання

Зокрема, в процесі формування та розвитку інтелектуального капіталу саме трансфер знань відіграє визначальну роль. Трансфер знань відбувається лише в тих випадках, коли отримувач інформації володіє принципово однаковим розумінням предмету, що й джерело. Це обґрунтовує необхідність збереження та розвитку наукових шкіл, організації ефективних наукових комунікацій, побудови системи профільної освіти та механізму її соціальної підтримки.

Втілення в життя інноваційних ідей щодо розбудови знаннєвого суспільства стане можливим ще і завдяки створенню банків знань і баз знань, розробленню засобів представлення знань в комп'ютерних системах. Не менш важливим є, на нашу думку, усвідомлення діяльності як роботи зі знаннями, враховуючи інтенсифікацію процесів інформатизації суспільства і науки, революційні зміни у способах виробництва, фіксації, передачі та використання знань, а головне, в характері рефлексії над знаннями.

На сьогодні, окремого наголосу в обговоренні проблеми інноваційного потенціалу знання, як ми гадаємо, потребує те, що в сучасних наукових дослідженнях не враховується нова диспозиція наукових і позанаукових знань, що є характерною рисою сучасного розвитку культури.

Прикметою часу стає вивчення пізнання в його багатоманітних зв'язках з іншими формами культури і соціальності. Йдеться про те, що наука повинна розглядатися у взаємних зв'язках з усім комплексом позанаукового знання. Інакше образ науки, заснований виключно на інтерналістському підході, коли з науки елімінуються всі «зовнішні чинники», буде неповним. Тематика позанаукового знання з єретичної і периферійної поступово конституюється в академічно прийнятну область наукового дослідження і освіти. Можна стверджувати, що в сучасному світі ми маємо справу не лише з певним ренесансом позанаукових знань, але й з особливостями постнекласичного

етапу, до якого переходить сучасна наука. Йдеться про такі риси посткласичної науки як принципова не лінійність, відсутність однозначної детермінації, віртуальність, символічність часово-просторових характеристик предметів тощо. Такі характеристики значною мірою притаманні мифу, мистецтву, релігії, які теж мають справу з символічними, віртуальними, а не просторово і часово існуючими об'єктами.

Саме цей аспект, як ми вважаємо, потребує пильної уваги дослідників, розширюючи межі сучасних поглядів на знання. Такий підхід вносить нове в розуміння подальшого наукового розвитку та ролі знання в формуванні знаннєвого суспільства.

Анна Яковенко
Київ

ФІЛОСОФУВАННЯ В.ОККАМА ЯК ЗРАЗОК СВОБОДОМІСЛЕННЯ І ДЕРЖАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС

Проблема стосунків між владою і релігійними інституціями існувала в усі часи. Спокуса одержати підтримку такої впливової сили, як Церква, підштовхувала носіїв влади до пошуку порозуміння з ієрархами. У тих випадках, коли Церква відмовлялася підтримувати стосунки з геніальними правителями, останні вдавалися до примусу.

В українській історії гармонія між владою та Церквою спостерігалася хіба що в період раннього середньовіччя. У новий час владні структури, як правило, диктували свою волю релігійним об'єднанням, а то й нищили їх. У радянський час більшовики вдавалися майже до атеїстичної дії. Але коли це було вигідно владі, вона використовувала Церкву як політичний інструмент, адже йшлося про контроль над свідомістю людей. А за це можна було заплатити й незначними поступками.

Можна стверджувати, що зв'язок все ж таки існує між владою і релігійними інституціями. Для прикладу, на нашу думку, візьмемо все те ж середньовіччя, а саме Вільяма Оккама, якого називають кінцевою точкою філософських і релігійних рухів того часу. Він написав ряд богословських та філософських праць — з логіки та з фізики Аристотеля. Завершив розпочату ще його попередниками критику філософських доведень існування Бога, проголосивши, що буття Бога — предмет релігійної віри, а не філософії, яка спирається на доведення. Часто згадують принцип економії мислення, відому „бритву Оккама”: „Сутності не слід примножувати без необхідності”.

В. Оккам старасться по можливості пояснити речі найпростішим способом і очистити поле філософії від уявних ідей і причин. Ви хочете знати, чи існує сутність? Треба її констатувати безпосереднім досвідом. Якщо хочете підтвердити причину явища, треба провести експеримент. З цього випливає крайній номіналізм Оккама, з позицій якого він практично розділив теологію і філософію. Сфера теології, наголошував Оккам, — тексти Святого писання, сфера філософії — наукові дослідження. Він поділяв думку Дунса Скотта: те, що істинно для теолога, може бути хибним для філософа. Зв'язок між теологією